

P R O T O K Ó Ł

sporządzony w Warszawie dnia 18 września 1980 r.

w sprawie zmiany i uzupełnienia Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Budapeszcie dnia 6 marca 1959 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 18 września 1980 r. został podpisany w Warszawie Protokół w sprawie zmiany i uzupełnienia **Umowy** między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Budapeszcie dnia 6 marca 1959 r., w następującym brzmieniu:

P R O T O K Ó Ł

w sprawie zmiany i uzupełnienia Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Budapeszcie dnia 6 marca 1959 r.

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rada Prezydialna Węgierskiej Republiki Ludowej, kierując się dążeniem do pogłębienia i udoskonalenia współpracy w dziedzinie obrotu prawnego, postanowiły zmienić i uzupełnić Umowę między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisaną w Budapeszcie dnia 6 marca 1959 r., i w tym celu wyznaczyły swoich pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Jerzego Bafię, Ministra Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Rada Prezydialna Węgierskiej Republiki Ludowej — Imre Markója, Ministra Sprawiedliwości Węgierskiej Republiki Ludowej,

którzy po wymianie swoich pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, uzgodnili, co następuje:

Artykuł 1

W Umowie między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Budapeszcie dnia 6 marca 1959 r., wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

1) w artykule 4:

a) dotychczasową treść artykułu 4 oznacza się jako ustęp 1,

b) dodaje się ustęp 2 w następującym brzmieniu:

„2. Pomoc prawna obejmuje również ustalenie na terytorium jednej z Umawiających się Stron miejsca pobytu osób, przeciwko którym osoby mające swoje miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony zgłaszają roszczenia z zakresu prawa cywilnego lub rodzinnego, a ponadto ustalenie miejsca pracy i wysokości dochodów osób, przeciwko którym zostaną zgłoszone roszczenia alimentacyjne. W celu ułatwienia załatwienia tego rodzaju wniosków wzywająca Umawiająca się Strona przekazuje wszystkie posiadane informacje.”;

2) artykuł 32 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 32

Stosunki osobiste i majątkowe małżonków.

1. W sprawach dotyczących stosunków osobistych i majątkowych małżonków właściwe są prawo i sądy tej z Umawiających się Stron, której obywatelami są małżonkowie w chwili wszczęcia postępowania. Jeżeli małżonkowie w chwili wszczęcia postępowania mają miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe są również sądy tej Strony.

2. Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania jeden z małżonków jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, w sprawach dotyczących ich stosunków osobistych i majątkowych właściwe są prawo i sądy tej z Umawiających się Stron, na której terytorium mają oni wspólne miejsce zamieszkania lub mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania.

3. Jeżeli w przypadku przewidzianym w ustępie 2 małżonkowie nie mają i nie mieli wspólnego miejsca zamieszkania na terytorium żadnej z Umawiających się Stron, właściwe są sądy obu Umawiających się Stron. Sądy stosują prawo swego Państwa.”;

3) w artykule 33 ustępy 3 i 4 otrzymują następujące brzmienie:

„3. Jeżeli w chwili wniesienia pozwu o ustalenie istnienia, nieistnienia, o rozwiązanie i unieważnienie małżeństwa jeden z małżonków jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, właściwe są prawo i sądy tej z Umawiających się Stron, na której terytorium mają oni wspólne miejsce zamieszkania lub mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania.

4. Jeżeli w przypadku przewidzianym w ustępie 3 małżonkowie nie mają i nie mieli wspólnego miejsca zamieszkania na terytorium żadnej z Umawiających się Stron, właściwe są sądy obu Umawiających się Stron. Sądy stosują prawo swego Państwa.”;

4) artykuł 35 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 35

W sprawach dotyczących stosunków prawnych wymienionych w artykule 34 właściwe są zarówno organy tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko, jak i organy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium dziecko ma miejsce zamieszkania.”;

5) po artykule 35 dodaje się artykuł 35 A w następującym brzmieniu:

„Artykuł 35 A

Sprawy o roszczenia alimentacyjne na rzecz rodziców podlegają prawu i sądom tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania osoba uprawniona do alimentów.”;

6) po artykule 45 dodaje się artykuły 45 A i 45 B w następującym brzmieniu:

„Artykuł 45 A

Zobowiązania umowne.

1. Obywatele Umawiających się Stron mogą poddać swe stosunki z zakresu zobowiązań umownych wybranemu przez siebie prawu.

2. Jeżeli nie dokonano wyboru prawa, zobowiązanie umowne podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium została zawarta umowa.

3. Obywatele Umawiających się Stron mogą poddać sprawy z zakresu zobowiązań umownych sądom jednej z Umawiających się Stron. Jeżeli nie dokonano takiego wyboru — właściwe są sądy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania pozwany. W sprawach tych właściwe są również sądy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się przedmiot sporu albo majątek pozwanego.

Artykuł 45 B

Zobowiązania z czynów niedozwolonych.

1. Dla zobowiązań wynikających z czynów niedozwolonych właściwe jest prawo tej Umawiającej

się Strony, na której terytorium nastąpiło zdarzenie będące źródłem zobowiązania. Jednakże gdy strony mają miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo tej Strony.

2. W sprawach dotyczących zobowiązań wynikających z czynów niedozwolonych właściwe są sądy tej z Umawiających się Stron, na której terytorium nastąpiło zdarzenie będące źródłem zobowiązania lub na której terytorium pozwany ma miejsce zamieszkania. W sprawach tych właściwe są również sądy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się majątek pozwanego.”;

7) artykuł 50 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 50

Właściwość organów w sprawach spadkowych.

1. W sprawach spadkowych, z wyjątkiem spraw określonych w ustępie 2, właściwe są organy tej Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci. Jednak na wniosek spadkobiercy postępowanie spadkowe — za zgodą wszystkich znanych spadkobierców — przeprowadzają organy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium znajduje się cały majątek ruchomy wchodzący w skład spadku.

2. W zakresie majątku nieruchomego właściwe są organy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium majątek ten jest położony.”;

8) po artykule 65 dodaje się artykuł 65 A w następującym brzmieniu:

„Zawisłość.

Artykuł 65 A

Jeżeli jurysdykcja przysługuje każdej z Umawiających się Stron i przed właściwymi organami obu Umawiających się Stron zostanie wszczęte postępowanie w tej samej sprawie między tymi samymi stronami, organ, przed którym postępowanie zostało wszczęte później, uzna się niewłaściwym.”;

9) artykuł 68 otrzymuje następujące brzmienie:

„Przejęcie ścigania karnego.

Artykuł 68

1. Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się na wniosek drugiej Umawiającej się Strony do ścigania karnego według własnego prawa własnych obywateli podejrzanych o popełnienie przestępstw na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony.

2. Wnioski o ściganie karne złożone zgodnie z prawem jednej z Umawiających się Stron przez pokrzywdzonych do właściwych organów Strony wzywającej w przepisany terminie są skuteczne również na terytorium drugiej z Umawiających się Stron.

3. Jeżeli z przestępstwa, którego dotyczy przejęte postępowanie, wynikają wobec podejrzanych roszczenia odszkodowawcze osób pokrzywdzonych i złożone zostały odpowiednie wnioski o odszkodowanie, włącza się je na żądanie pokrzywdzonych do postępowania.”;

10) po artykule 68 dodaje się artykuł 68 A w następującym brzmieniu:

„Artykuł 68 A

1. Wniosek o przejęcie ścigania karnego powinien zawierać imię i nazwisko osoby podejrzanej oraz inne dane osobowe konieczne do ustalenia jej tożsamości, włącznie z obywatelstwem, oraz opis stanu faktycznego ze wskazaniem kwalifikacji prawnej czynu. Ponadto do wniosku dołącza się:

- dowody,
- akta sprawy lub ich uwierzytelnione odpisy,
- tekst przepisów mających zastosowanie do czynu według prawa obowiązującego w miejscu jego popełnienia,
- wnioski o ściganie karne i o odszkodowanie.

2. Jeżeli podejrzany przebywa w chwili złożenia wniosku o przejęcie ścigania karnego w areszcie tymczasowym lub jest zatrzymany, należy spowodować jego odesłanie na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony.

3. Wezwana Umawiająca się Strona jest zobowiązana do powiadomienia Strony wzywającej o orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Na wniosek Strony wzywającej należy przesłać odpis tego orzeczenia.”;

11) artykuł 69 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 69

Porozumiewanie się w sprawach o wydanie i przejęcie ścigania karnego.

W sprawach o wydanie i przejęcie ścigania karnego Ministerstwa Sprawiedliwości lub Prokuratury Generalne Umawiających się Stron porozumiewają się bezpośrednio.”

Artykuł 2

Protokół niniejszy podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od daty wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Budapeszcie.

Protokół niniejszy stanowi integralną część Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Węgierską Republiką Ludową o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Budapeszcie dnia 6 marca 1959 r., i będzie obowiązywał przez ten sam okres co umowa.

Sporządzono w Warszawie dnia 18 września 1980 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i węgierskim, przy czym obydwie teksty są jednakowo autentyczne.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy obu Umawiających się Stron podpisali niniejszy protokół i opatrzili go pieczęciami.

Z upoważnienia
Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej

J. Bałta

Z upoważnienia
Rady Prezydenckiej
Węgierskiej Republiki
Ludowej

Imre Matkója

Po zaznajomieniu się z powyższym protokołem Rada Państwa uznała go i uznaje za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że jest on przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 19 czerwca 1981 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *J. Czyrek*